

"INCIO - GALLEGOS UNIDOS". — Un aspecto de la numerosa concurrencia en el interesante festival celebrado por esta sociedad el día 1.o del corriente en el salón-teatro de la "Casa Sulza".

eirexas medioevales. Ten arquivoltas semicirculares que limitan e descargan, un tímpano esculpido admirablemente co Agnus Dei ou Cordeiro pascual, con unha cruz procesional de palmas, dentro de un nimbo circular lobulado sostido por dous anxes voando, moi ben admirablemente feito; asunto que tamén vemos mais ou menos desenrolado nas portas románicas de Santiago da Cruña e Santiago do Burgo, Ferreira de Guntín, Sayar, tímpano que foi de San Pedro de Afura (de Santiago). Mezquita, e porta de paso ao claustro da Catedral de Ourense.

E curiosa, como recurso constructivo intelixente, e pra o caso, interesante, a descarga que fai do tímpano, con pequenas dovelas e coa separación completa do dintel, marcando n'este a línia radial dos salmeres do arco, e sendo, o dito dintel, apuntado no centro, como moitos pentagonaes, que tendense por franceses de orixen, chegaron a ter en Galiza unha importancia grandísima y-a ser unha das características da nosa arquitectura románica (eirexas de Carboeiro, Cuiña, Corticela, capela das torres de Oeste e palacio episcopal de Xelmirez).

Sostéñen o dintel duas ménsulas con outros dous anxes, nimbados, ben esculpidos e proporcionados, o da dereita c'unha cartela vertical, y-o da izquierda c'un libro aberto, como as duas figuras das xambas da porta principal de Santiago da Cruña, que representan o vello y-o novo testamento.

A arquivolta mais interior está traballada con pequenas florecías cruciformes, como os esteos de Chartres, según Miss King; e de dentro afora siguen un fino bocel y-un relieve como si fose un tallo ondulante, un caveto con florecías e logo, como cabalgando ou "facendo figuras" n'un bocel, uns cadrúpedos y-outros de forte pico, como os das bases do Pórtico da Gloria, algúns de eles loitando, e no centro, entre dous leós deitados que a miran, hay unha pequena figura de home con longas barbas y-un libro aberto no regazo: representación do Padre Eterno que preside moitas portadas; a presencia dos leós nos lembra, polo asunto, da fachada das Platerías da Catedral compostelana; a arquivolta final é de follas de pouco relieve, estilizadas, e de finísimo billetaxe.

Nos codelos ou currunchos das xambas hay tres

esteos por lado, dous de eles, os mais interiores, aparelados, con base e capitel comú; todos teñen o fuste ben proporcionado, esbelto, exento e monolítico, sobre bases tóricas, con tendencia a os perfiles clásicos, con garras no plinto e pequenos dous, algúns esculpidos con lixeiros relieves, e todo sobre un basamento común á portada. Os capiteles, voluminosos e ben traballados, inda que lambidos polo tempo, son todos interesantes; os dous de fora, de follas superpostas, un de eles, o da dereita, de tradición visigótica, como algúns da portada principal de Moraime, o outro xa mais románico: d'os dobres, o da dereita ten a representación do Xuicio Final ben esculpida, bastante mellor tratada que na eirexa de Arcade: San Miguel coa balanza desnivelada y-o demo enfrente, e detrás de éste un monstruo que arrepia, e unhas follas carnosas, acaracoladas, de franco estilo compostelán; do capitel esquerdo, esculpido con monstruos, polo gastado e lamido non se adiviña o asunto; os ábacos de todolos capiteles están ben traballados a gran relieve.

Por riba da portada ten unha cornisa ou tornaqueira adornada con pequenas flores, sobre seis modillóns ou canecíños, esculpidos con unha cabeza de boy, outra de monstro, dous cas, unha folla de acanto, unha figura c'un libro no regazo y-outra tocando un violín; os intercanecíños, cousa rara nunha fachada tan rica, son lisos e non esculpidos como están en Santiago da Cruña, Colexiada de Xunqueira de Ambía, eirexa de Feá e Catedral de Santiago.

Enriba ten un fermoso rosetón, un dos poucos románicos que teñen as nezas eirexas, fora das catedraes, pois inda que moitas son as que os presentan, a mayoría, ou son de transición, como o de Bergondo, ou francamente oxivaeas como os de Santa María do Campo da Cruña e San Francisco de Betanzos. O de Cambre, que é moito maior que a xeneralidade dos románicos das nosas eirexas rurales, que os de Mezonzo, Porzomillos e Tiobre, redánnos uns relieves delicadísimos por fora, logo unhos arquiños de ferradura entre cavetos e sobre un forte bocel, como en Carboeiro, e no centro ten un óculo ou círculo, rodeado de oito, abertos ou calados nas pedras y entre finísimos relieves, algúns dibuxando arquiños de ferradura, de pouca profundidade e de traballo delicadísimo, que semella mot-